

TINKAMAI RIKIUOKIME DARBUS LAUKUOSE!

VISŲ SALIŲ PROLETARAI, VIENYKITE!

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Elna nuo 1948 m.

SESTADIENIS

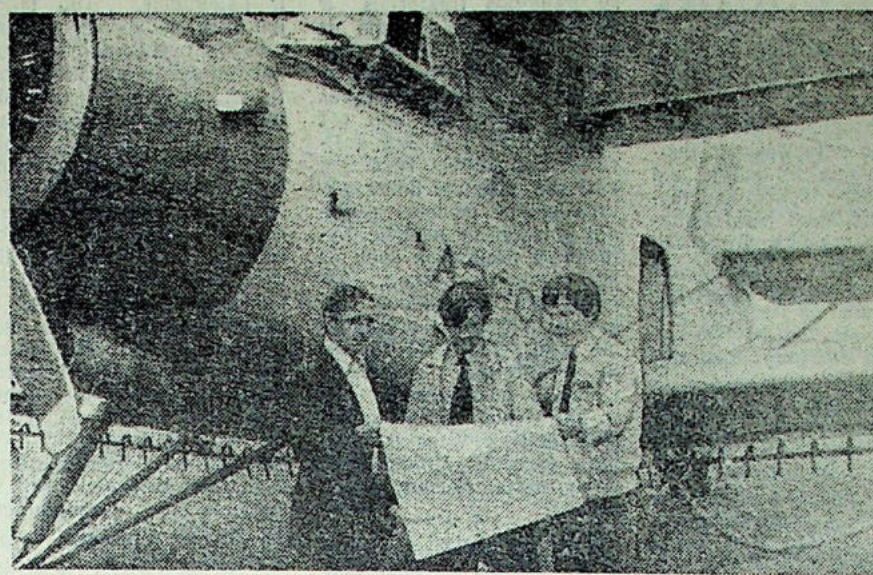
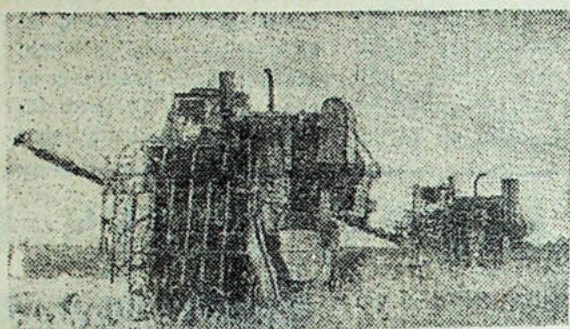
Nr. 112(4152)

Anykščiai,

1980 m. rugsėjo mėn. 20 d.

Kaina 2 kap.

Rajono
spaudos
centras
„Derlius-
80“
praneša:

Apsaugant augalus nuo ligų ir [vairių] kenkėjų, vis geresniu rajono žemdirbių pagalbininku tampa Lietuvos civilinės aviacijos žemės ūkio padalinio lakūnai. Planuojama, jog sekančiais metais aviatorių atliekamų cheminių darbų apimtys dar labiau padidės — šiuo būdu nuo ligų ir kenkėjų bus apdorota 6000 ha pasėlių.

„Sparnuotieji talkininkai“ šiemet daug pagelbėjo Jankiškių tarybinio ūkio žemdirbiams. Nuotraukoje (iš dešinės) matome ūkio augalų apsaugos agronomą Antaną Bernatavičių su lėktuvo vada Gintautu Jančiuliu ir antruoju pilotu Sergejumi Kolu optariančius ūkio laukų tręšimo planą.

Vyt. Šlaugino nuotr.

Su talkininkų parama

Nelengvomis sąlygomis dorojant šiuometį derlių — sunkiai pervertinsi kiekvienas darbo rankas. Puikiai tai supranta ir „Nevežio“ kolūkio šefai — Vilniaus santechnikos darbų tresto dirbantieji: tvarkant šiaudus, ūkyje jau dvi savaites talkino, septynetas šio vilniškių kolektyvo narių, dabar juos pakeitė kiti darbo draugai.

Geru žodžiu „Nevežio“ kolūkio vadovai mini ir kitus pagalbininkus. Antai Anykščių autotransporto įmonė naujojo derliaus pervežimui kasdien išskiria keturias automašinas, vienas sunkvežimis atvyksta iš Anykščių MSMV. Bulviakasio laukai skardena nuo jaunųjų talkininkų iš Kurklių bei Anykščių antros vidurinių mokyklų moksleivių balsų. Sauniai ir entuziastingai trūšia dvidešimt devyni Kauno politechnikumo auklėtiniai.

V. Limaitė

Vieningos politinės dienos renginiai

Apie svarbius ir konkrečius darbus, kuriuos mūsų rajono komunistams, visiems darbo žmonėms reikės atlikti, siekiant įgyvendinti TSKP CK 1980 m. birželio plenumo nutarimus ir nužymėtus uždavinius TSKP Centro Komiteto Generalinio Sekretoriaus draugo L. Brežnevo kalboje, pasakotoje Alma Aloiye ryšius su Kazachijos TSR ir Kazachistano Komunistų partijos 60-mečiu, praeitą trečiadienį gana platus pokalbis vyko surengtos rajone vieningos politinės dienos metu.

Tą dieną LKP Anykščių rajono komiteto biuro nariai, atsakingi rajono partiniai,

tarybiniai ir komjaunimo darbuotojai, rajoninių organizacijų vadovai ir specialistai, išvykę į gamybinius kolektyvus, surengė pranešimus ir pokalbius apie iškilusius svarbiausius ir aktualiausius uždavinius, siekiant našiu ir spartuolišku darbu, dar aktyviau išvystyti socialistinio lenktyniavimo sąjūdžiu pažymėti artėjančią partijos XXVI suvažiavimą.

Su M. Melnikaitės kolūkio žemdirbiais vieningos politinės dienos metu susitiko LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas, LKP Anykščių rajono komiteto pirmasis sekretorius J. Peseckas. Susitikime su Elmininkų eksperimentinio ūkio žemdirbiais ir bandymų stoties moksliniais bendradarbiais dalyvavo Anykščių rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas A. Budavičius, LKP rajono komiteto sekretorius J. Dailėdys pranešimą padarė „Ateities“ kolūkio mechanizatoriams, žemės ūkio specialistams ir vietos vidurinės mokyklos mokytojams. Rajono LDT vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoja O. Galiauskaitė dalyvavo susitikime su rajono medicinos darbuotojais, šio komiteto pirmininko pavaduotojas, plano komisijos pirmininkas S. Puikys lankėsi pas Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato darbuotojus.

Vieningos politinės dienos renginiai įvyko taip pat Raguvėlės tarybiname ūkyje, Svėdasų, Levaniškio ir kituose rajono ūkiuose, Anykščių ryšių mazgo, Rajkoopsąjungos bei kituose kolektyvuose.

„K. d.“ inf.

Vėl A. Krasauskas

Trečiadienį grūdinių kultūrų pjūtis buvo iš esmės baigtas. Derlius sudorotas viename 1400 hektarų plote. Kam iš dvylikos kombainininkų sekėsi geriausiai? Kaip kitais metais, taip ir šiemet pirmųjų gretose tie patys veidai. Dešimtojo penkmečio paskutiniųjų metų javapjūtės nugalėtojo vardas vėl atiteko darbo veteranui komunistui Algiiui Krasauskui, prikūlusiam beveik 300 tonų šiųmečio derliaus grūdų. Nedaug kuo pirmūnui nusileido jo brolis Leonas, trečiosios vietos pelnytai vertas kombainininkas Petras Merkys.

O. Atkočiūnaitė
Svėdasų kolūkio spaudos grupės „Derlius-80“ narė

MECHANIZATORIAI RODO DARBŠTUMĄ

Nors mūsų kolūkyje pjaunami paskutiniai grūdinių kultūrų hektarai, tačiau pasakyti, kas taps geriausiu šių metų kombainininku, dar nesiryžta niekas. Kad ir labai atkakli kova nuo pirmųjų pjūtės dienų vyksta be maža tarp visų šešių javakirčių, vis tik jų gretose netrūko išryškėti ir pirmūnai. Jais tapo Petras Rutkauskas ir Kazys Kulbokas, pirmąjį nuo darbo draugo teskiria vos keliolika tonų prikultų grūdų. Į trečiąją vietą atkak-

liai taikosi kombainininkas Adolfas Kuncė.

Su nemažesniu ryžtu darbuojasi ir žieminių kultūrų sėjėjai Algirdas Kamarauskas bei Jonas Urbonas. Jiems beliko apsėti pusšimtis hektarų dirvų (iš pagal planą numatytų 251 ha. Abu vyrai tikisi žieminių sėją užbaigti artimiausiomis dienomis.

M. Baranauskienė
„Pirmyn į komunizmą“ kolūkio ekonomistė, vietos spaudos grupės „Derlius-80“ narė

Apsėjami paskutiniai hektarai

Sėją visame 800 hektarų plote atlikti kuo glaustesniais, palankiausiai agrotechniniais terminais — tokį tikslą žiemkenčių sėjėjams iškėlė „Gintaro“ kolūkio valdyba.

Nors krūvon susispyrė albės rudens darbų, sėjos eiga nekelia didesnių rūpesčių — šiomis dienomis vyrai baigs užsėti paskutiniuosius dirvų hektarus. — ket-

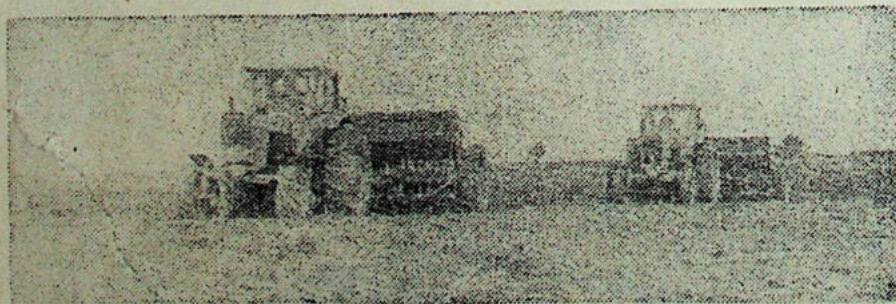
virtadienį pasakojo kolūkio vyriausiasis agronomas Stasys Sinkūnas.

Sklandi sėjos darbų rikiuotė daug priklauso nuo sutartinio, darnaus dirvų ruošimo grandies triūso. Gero žodžio taipogi verti dirvon grūdą beriantys mechanizatoriai Povilas Vildzius, Albinas Rutkauskas, Povilas Mitašiūnas bei kiti jų darbo draugai. Sėjama tiksliai pirmakla-

sė, nepriekaištingai išbeicuota sėkla.

Ūkio augalų apsaugos agronomas Albertas Jasikonis į apsėtus laukus nukreipė pasėlių priežiūros grandies mechanizatorius. Traktorininkai Jonas Dziena, Valentas Urbonavičius, Gintautas Urbonavičius visas žiemkenčių dirvas nupurškė simazinu.

L. Vaitonis
Rajono spaudos centro „Derlius-80“ narė

J. Junevičiaus nuotraukoje: „Gintaro“ kolūkio Dabužių gamybinio sektoriaus laukininkystės brigadininkas Bronius Urbonavičius (dešinėje) ir vienas geriausių ūkio sėjėjų, pirmos klasės mechanizatorius Leonas Soblevičius; apsėjami paskutiniai žiemkenčiai skirtų dirvų masyvai.

Miškininkų laimėjimai ir rūpesčiai

Spartus chemijos ir naujų statybinių medžiagų pramonės išsivystymas, platus dujų, naftos produktų bei elektros energijos panaudojimas liaudies ūkyje ir buityje kai kam sudarė įspūdį, kad medienos poreikiai labai sumažės. Tačiau šios prognozės nepasitvirtino. Visame pasaulyje kasmet medienos su-naudojama vis daugiau. Neturi realaus pamato taip pat spėjimas, kad taps nesvarbi miškų rūšinė sudėtis, nes iš bet kokios medienos esą bus galima pagaminti visokius reikiamus gaminius. Pagrįsta galima tikėtis, kad ateityje mediena dar labiau bus vertinama ir turės platų pritaikymą. Tuo tarpu mūsų respublikoje miškų yra mažiau reikiamos normos. Tad neatsitiktinai tiek ankstesniuose vyriausybės nutarimuose, tiek neseniai priim-tame Lietuvos TSR miškų kodekse keliamas uždavinys padidinti miškų produktyvumą.

Kaip miškininkams sekasi vykdyti šį reikalavimą?

Miškų būklė, lyginant su praeitimi, yra pagerėjusi — padidėjo jų plotai ir medienos ištekliai. Nuo pokario laikų, apželdinus kirtavietes, degimvietes, aikštes bei daug žemės ūkiui nelinkamų plotų, respublikos miškingumas padidėjo beveik 10 procentų. Dabar miškai užima daugiau kaip ketvirtadalį respublikos teritorijos.

Kasmet iškertama medienos mažiau negu jos priauga. Visos kirtavietės vėl apželdinamos. Taikant mokslo pasiekimus, geriausių miškininkų patirtį, pažangias ūkinės priemonės — medynų ugdymą, tręšimą, šlapių miškų nusausinimą, greitai augančių rūšių įveisimą ir pan., dabar kiekviename miško hektare medienos yra vidutiniškai 40 m³ daugiau negu jos buvo prieš dvidešimt metų. Todėl jau ateinančiame penkmetyje galėsime maždaug dešimtadaliu padidinti miško naudojimą. Tuo pat metu bus įgyvendinama plati darbų programa miškų produktyvumui toliau didinti.

Tačiau pakitusios socialinės, buitinės sąlygos bei šiuolaikinė miško ruošos darbų technologija iškelia naujų problemų. Miško ruošos mechanizmai pritaikyti plyntiems kirtimams. Privažiuoti prie atskiro sausuoio

ar plono iškirstino medžio su galingais traktoriais ir automobiliais neįmanoma ir netikslinga, o iškirsti juos rankomis miškų ūkio įmonės neturi darbininkų. Daugelis kaimo gyventojų taip pat atprato vykdyti miškus pasirošti sau kuro. Todėl kai kuriuose miškuose dabar galima aptikti nemažai pavienių išdžiūvusių medžių, kirtavietėse nesurinktų šakų ar kitų kirtimo liekanų, užšlamštintų jaunuolynų. Tai žalinga miškui ir prarandame daug medienos. Tad ar ne per staigiai griuname malkomis kūrenamas krosnis ir galvojame, kad artimiausioje ateityje visur ir visus kuro poreikius tenkins vien dujos, nafta, akmens anglis, elektra?

Teisingai elgiasi rajonų ir ūkių vadovai, sudarydami sąlygas vietos gyventojams pasimalkauti miškuose. O pagalba jiems reikalinga nedidelė — duoti transportą ir atleisti keletą dienų nuo kitų darbų. Miškų ūkio įmonių vadovai, girininkai įpareigoti ir jie pasiruošę norintiems pasigaminti kuro miškuose, visokeriopai padėti.

Kai kurių miškų produktyvumą mažina per didelis kanopinių žvėrių skaičius. Briedžiai, elniai, stirnos daro žalą miškams, o šernai žemės ūkiui. Tačiau žvėrys yra miškų papuošalas, jų medžioklė — sportas, poilsis, sveikata, o sumedžiota žvėriena — papildomi mėsos ištekliai, kailiai. Siekiant suderinti miško ir faunos interesus, ateinančiame penkmetyje numatyta paskirstyti miškus pagal jų vyraujančią funkciją ir atitinkamai juose ūkininkauti. Miškuose, kuriuose pirmumas bus teikiamas medžioklės ūkiui, miškotvarka numatys daugiau plotų pašarinėms aikštelėms įruošti, bus įveisiamos laukinės obelys, kriaušės ir ugdomi medynai taip, kad juose būtų daugiau šakelinio pašaro, o miškuose, skirtuose eksploatacijos reikmėms, žvėrių skaičius bus sumažintas iki ūkiškai leistinos normos.

Apie miškus, kaip labai tinkamą vietą poilsaviui ir apie jų pritaikymą šiems tikslams, pastaruoju laiku kalbama ir rašoma labai daug. Tačiau reikia pripažinti, kad ši problema nelengvai sprendžiama. Nuolatinio tipo poilsavių statyta tvarka įruošia įmonės, organizacijos savo lė-

šomis pagal jų pageldavimus ir pajėgumus. Tuo tarpu įkūrimas poilsavių trumpalaikiam poilsui, bendram naudojimui — ne kelių metų darbas. Kaip etaloninę šio tipo poilsavių daugelis su-pranta, kad joje būtų įruoštos aikštelės automobiliams ir palapinėms pastatyti, miško baldai, informacinis stendas su aplinkinio miško schema, laužavietė, šiukšlių dėžė, tualetas. Kitų ir tokios poilsavių nepatenkina, jie priekaištuoja, kodėl ten nėra šulinių, paruoštų malkų laužui susikurti, kodėl neprekiuojama maisto produktais ir gėrimais, kodėl poilsavių tės retai išdėstytos ir t. t. Suprantama — būtų gerai. Bet tenka prisiminti, kad ir minimaliems įrenginiams įruošti reikia nemažai darbo ir medžiagų. Deja, jos šiems tikslams kol kas neskiriamos.

Ateinančiame penkmetyje miškininkai labiausiai išplės autotransporto aikštelių įruošimo darbus.

Vincentas Verbyla
Miškų ūkio ir miško
pramonės ministro
pavaduotojas

Žaliojo bičiulio dovanos

Pasakoja Anykščių miškų ūkio inžinierė, pirminės partinės organizacijos sekretorė Violeta KUPIENĖ

Pastaraisiais dešimtmečiais miškai vis labiau tarnauja žmogaus sveikatingumui, poilsui, jų esatinėms kultūrinėms reikmėms tenkinti. Vis tik pagindinė funkcija išlieka ta pati — žalieji masyvai tai pagrindinis medienos šaltinis. Specialistai pasiskaičiavo, kad normaliai ekonomikos raidai reikia, kad trečdalis krašto teritorijos užimtų žalieji plotai. Mūsų rajono miškingumas — 26,9 proc. Taigi miško neperdaugausia. Vis tiklį Anykščių miškų ūkis medžius ne vien sodina, puoselėja, bet ir gamina nemažą pramonę taip reikalingos žaliavos. Miškininkams užtenka savų rūpėčių, savų džiaugsmų. Sėkmingam darbui kaip ir žemdirbiui daug įtakos turi gamtinės sąlygos. Lietums pliaupiant, miške ne ką nu-

veiks miško ruošėjų brigados, sausoms užėjus kyla gaisrų pavojus, stinga drėgmės sodinukui.

Apie žiemetinių sąlygų palankumą nėra ką šnekėti. Tik sutelktomis darnaus viso miškų ūkio kolektyvų, kuriame virš pusantro šimto dirbančiųjų, pastangomis pavyko įvykdyti 107,1 proc. bendrosios produkcijos planą už pirmą pusmetį, per aštuonis mėnesius pagaminti beveik 29 tūkstančius kietmetrių medienos. Geriausiai padirbėjo Troškūnų bei Mikėrių girininkijos, kuriose darbų apimtis bene didžiausia.

Miškininkų kolektyvas didžiuojasi 33 komunistinio darbo spartuoliais, kurių indėlis teigiamuose aštuonių mėnesių darbo rezultatuose gana svarus. Tik geru žodžiu galima paminėti Dabu-

žtų girininkijos motopjūklininką Stasį Kaunietį, Troškūnų girininkijos šakų genėtoją Stasį Kriškėčiūną, Sedelkių girininkijos darbininkus Stasį Pačinską ir Algį Bernatonį, eigulius Juozą Radzevičių, Valdą Gailiūną, Antaną Augustiną ir daugelį daugelį kitų. Eilę metų pirmaujančių gretose III lapasnio „Darbo šlovės“ ordino kavaleriaus Vaclovo Matelio vadovaujama kompleksinė miško ruošėjų brigada.

Kad ateities kartos nepristigtų žaliojo bičiulio dovanų, rūpinamasi jau šiandien. Per 8 mėnesius išugdyta 120 hektarų jaunuolynų, pasodinta 300,3 ha miško kultūrų, jų tarpe, virš 40 ha mechanizuotai. Jau paruošta 37 hektarai dirvų sekančių metų miško kultūrų sodinimui. Siame darbo bare nepakeičiamas mechanizatorius Povilas Vingrys.

RANKA RANKON, PETYS PETIN

Mikėrių girininkijos valdos — 3200 hektarų Simonių girios. Gerą pusvalandį teko važiuoti miškovežių keliu, kol pasiekėme trečiojo kvartalo plyno kirtimo biržę. Toliau pėstute, vinguriuodami tarp medžių, patraukėme link tos vietos, kur girdėjosi motopjūklų dūžgesys ir traktoriaus riamaojimas.

Mus pamatė, vyrai nustojo dirbėti. Tiesą pasakius, ne kiek čia jų tebuvo — be brigadininko Vaclovo Matelio, prakaitu išrasojusiais veidais motopjūklininkas Steponas Mikučionis ir šakų genėtojas Antanas Malinauskas.

— Ši kompleksinė brigada jau daug metų pirmąja Anykščių miškų ūkyje. Išdirbio normas vykdydama 150—160 proc., per pusmetį pagamino 1849 kietmetrius medienos. Dešimtojo penkmečio užduotį vyrų įvykdė dar pernai. Darbe sutaria, dirba, kaip sakoma, ranka

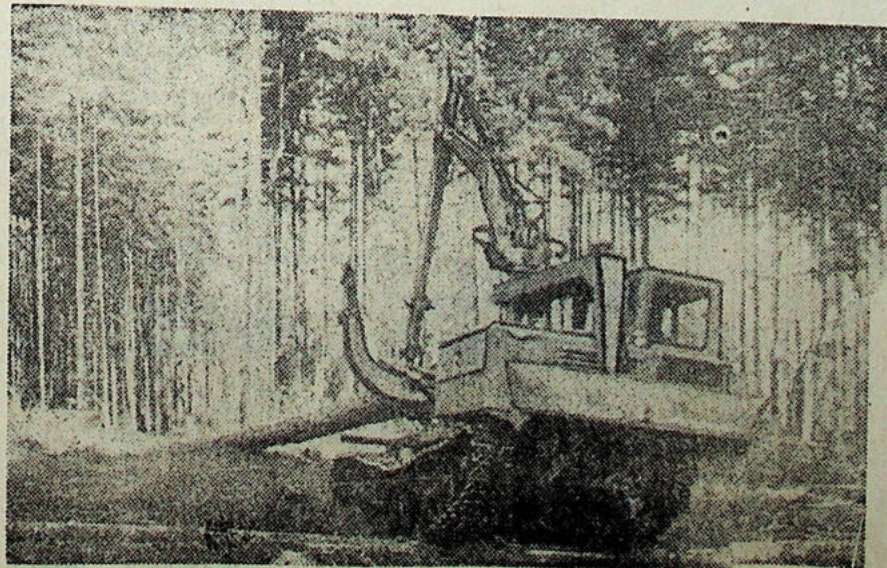
rankon, petys petin, — porino girininkijos šeimininkas Alfonsas Dereševičius.

Prieš mėnesį šiai brigadai Miškų ūkio administracija patikėjo kol kas vienintelį tokį našų traktorių LCHT-55 su griebtuvu, kuriuo dirba pats brigadininkas. Patikėjo motyvuodami ne vien tuo, kad Simonių girioje jam bus geriausias darbo sąlygos, bet ir apeliuodami į čia dirbančių žmonių sąžiningumą.

Kvėptelėję vyrai vėl dėdasi šalmus, kimba į darbą. Miela žiūrėti, kaip meistriškai nuo kelmo leidžia šimtametes egles Steponas Mikučionis, vikriai genį šakas Antanas Malinauskas, kaip, tarsi aštunkojo čiuptuvu surinkęs stiebus, Vaclovas Matelis juos velka į tarpinį sandėlį.

J. Junevičius

Autoriaus nuotraukose: brigadininkas Vaclovas Matelis; šauniosios brigados motopjūklininkas Steponas Mikučionis ir šakų genėtojas Antanas Malinauskas; surinkęs stiebus, traktorius juos vilks į tarpinį sandėlį.

Netrukus praeiti dar keletas savaitių ir laukiose nutils žemės ūkio technikos gausmas, o derlius jau bus supiltas į arodus, lengviau atsikvėps žemdirbys. Daugiau bus laisvo laiko, tada ir prie knygos, laikraščio ilgiau galima pasėdėti, žinių ir mokslo pasisemti. Per dvidešimt mūsų ūkio žemdirbių neakivaizdžiai mokysis aukštosiose mokyklose, technikuose, bendrojo lavinimo vidurinėje mokykloje, šimtą vienuolika žemdirbių pakvies politinio švietimo mokyklos, kurių mūsų ūkyje net keturios. Praėjusiais politinio švietimo mokslo metais šiose mokyklose mokėsi 87 darbininkai, tarnautojai, žemės ūkio specialistai. Trisdešimt žemės ūkio specialistų, turinčių aukštąjį ir specialų vidurinį mokslą, kas antrą pirmadienį susirinkdama į teorinio seminaro užsiėmimus, kuriuose buvo nagrinėjami Tarybų Sąjungos Komunistų partijos agrarinės politikos klausimai. Pasivyti klausytojų beveik nebuvo, nes patiems klausytojams kartu teko būti ir pranešėjais, ruošti referatus, kaupti metodinę ir vaizdinę medžiagą užsiėmimams. Ruošiantis užsiėmimams, jie galėdavo pasinaudoti ūkio partinio komiteto metodiniame kampelyje sukaupia medžiaga „I pagalbą propagandistams“, „Ekonominis dir-

bandųjų mokymas“, „I pagalbą TSKP lėpos (1978 m.) medžiagai studijuoti“, ūkio gamybinių rodiklių suvestinėmis, lenktyniavimo partnerių — Anykščių sodininkystės ir Rokiškio paukštinkystės tarybinių ūkių darbo rezultatais.

[domiai užsiėmimus organizuodavo ūkio vyriausioji zootechnikė Zuzana Svedkauskienė, vyriausia ekonomistė Emilija Rokaitė, Lie-

bantiesi. Tęko sudaryti net dvi grupes.

Ekonomika — dabarties ir ateities mokslas, todėl ne nuostabu, kad ūkio jaunimas domisi ekonominiais klausimais ir noriai lankė ekonominių pagrindų mokyklą, kuriai vadovavo direktoriaus pavaduotojas gamybai Vytautas Pavilanskas. Si mokykla tęs darbą ir šiemet.

Elmininkų sektoriaus darbuotojai savo žinias gilins

džlugu, kad jie savo duotą žodį garbingai ištesėjo. Komunistai Genė Galinienė, Vylautas Banys, Jurgis Juodelis, Algimantas Grigaliūnas, Povilas Katinas, Albertas Siaučius, Jonas Sukys, Jonas Urbonavičius V. Lenino gimimo jubiliejų pasiūlykė X penkmečio užduotis. Net 35 ūkio darbuotojai buvo apdovanoti Lenino garbės raštu.

Gyva liaudyje patarlė, jog

Užsiėmimų lankomumas — tai geriausias veidrodys, kuris parodo ne tik auditorijos išsilavinimo lygį, bet ir propagandisto pasiruošimą, užsiėmimų pravedimo kokybę. Malonu prisiminti, kad dauguma visų mokyklų klausytojų užsiėmimus lankė gerai. Tą galima pasakyti apie Stasę ir Jurgį Juodelius, Anelę Mackoniene, Angelę Lapėnienę, Marytę Katkevičienę, Bronę Sukiene, Alber-

žemiečių kultūros švietėjų rašytojos Liudvikos ir knygnešio Stanislovo Didžiulių sodyboje-muziejuje, mokslo metais aplankysime LTSR Revoliucijos ir pažangios minties muziejus Vilniuje. Sąjunginėje spaudoje šiemet užsisakė nemažai plakatų, kurie padės mūsų propagandistams pateikti klausytojams įdomesnių palyginių, iškalbingesnių skaičių. Užsakėme specialius plakatus TSKP XXVI suvažiavimo medžiagai studijuoti.

Tikimės, kad „Zinijos“ draugijos respublikinė valdyba išpildys savo pažadą ir padės mums įsirengti reikiama technine aparatūra aprūpintą paskaitų ir politinio švietimo užsiėmimų salę.

Neskaftant visų minėtų prilemonių, didžiausią dėmesį skirsime propagandistų meistriškumą kelti, žodinei agitacijai stiprinti.

TSKP XXVI suvažiavimą mūsų ūkio politinio švietimo mokyklų klausytojai ir visas dirbančiųjų kolektyvas pasiryžę pasitikti su nauju politiniu ir darbinio pakilimu.

R. Tunkevičienė
Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio partinio komiteto sekretorė

Kai poreikiu tampa akiračio plėtimas

tuvos Žemdirbystės mokslo tyrimo instituto bulvininkystės sektoriaus vedėja Ona Simanavičienė ir kiti pranešėjai. Todėl neatsitiktinai ūkio partiniame komitete, apibendrinant praėjusių mokslo metų išdavas ir numatant uždavinius šiem mokslo metams, ir buvo patvirtinta šio teorinio seminaro vadove Zuzana, Svedkauskienė.

Ankstį savo darbo dieną pradeda vairuotojai. Prieš išvažiuodami į reisuos dukart per mėnesį jie susirinkdavo kino salėn. V. Lenino biografija domina ne tik komunistus, iš jos gyvenimo patirties, idėjinio užsigrūdinimo semiasi ir kiti dirbantieji. Todėl šiemet šioje mokykloje gilinti žinias papildomai pareiškė norą 24 ūkio dir-

komunistinio darbo mokykloje, kuriai antrus metus vadovauja vyriausias veterinarijos gydytojas Zėnonas Svedkauskas.

Politinio švietimo mokyklų klausytojai susidomėję klausėsi M. Garnelienės, A. Kručiūtės, M. Kurčinskienės kelionių įspūdžių iš Bulgarijos, Lenkijos, Vokietijos Demokratinės ir Čekoslovakijos socialistinių respublikų, A. Zemačio, P. Garnelio informacijų šalies vidaus ir užsienio gyvenimo klausimais.

Politinis auklėjamas darbas turi įtakos kolektyvo darbo rezultatams. Daugelis klausytojų buvo prisidėję padidinti socialistinius įsipareigojimus V. Lenino gimimo 110-osioms metinėms. Ir

geriau vieną kartą pamatyti, negu dešimtį kartų išgirsti. Todėl užsiėmimus stengėmės pajavirinti diafilmiais, skaidrėmis. Jeigu TSKP agrarinę politiką studijuoti sunkiau gauti diafilmų, skaidrių, tai V. Lenino biografijos puslapius kiekviename užsiėmime iliustruodavome diafilmiais, kuriais apsirūpindavome LKP rajono komiteto politinio švietimo kabinete. Panaudojant vaizdines priemones, lektoriaus žodis tampa įtaigesnis, labiau įsimintinas. Mėgstamos klausytojų ir televizijos transliuojamos laidos.

tą Mičelį, Stasį Juozaponį, Vaidą Mikešką, Vladą Augustiną, Danguolę Kelię, Vlų ir neišvardinsi.

Aktyvius savo klausytojus stengėmės ir paskatinti. Trisdešimt žmonių vasario mėnesį lankėsi revoliucijos lopšyje — Leningrade. Jie susipažino su tomis vietomis, kur proletariato vadas dirbo, kūrė, gyveno. Vienuolika aktyviausių klausytojų ir pranešėjų buvo premijuoti turistiniais keliais Jalta.

Nepamiršime kelti ir šiemet. Pirmąjį užsiėmimą planuojame praveisti mūsų

APYBRAIZA BRYDĖ PER LAIKMETĮ

K. Kairiūkštis

(Tęsinys. Pradžią žiūr. Nr. 111 (4151))

Kaip ir buvo žadėjusi, seselė parūpino ramentus, drabužius. Netgi duonos gero-ką abraką įgrūdė kišenėn.

— Kelionėje pravers, — skausmingai nusišypsojo.

Kaukšedamas ramentais, Vladas Sostakas išėjo į ne-žinią. Išėjo vildamas ne-trukus — gal už poros sa-vaicių, o gal už mėnesio — nelygu kada bus nuvyti vo-kiečiai — sugrįžti, baigti gy-dytis, padėkoti profesorui Kuzmai už gydymą, o šitai gėraširdi medicinos seselė už rūpinimąsi apginti jį nuo mirtino pavojaus. Išėjo ne-žinodamas ir net įausė ne-nuėjusdamas, kad nesugrįš-tia nei po mėnesio, nei po keturių okupacijos, nei dar po daugelio metų, o sugrįš, ir tai tik mintimis, kai jau ne tik seselės vardą, bet ir veido bruožus bus ištrynę iš atminties gyvenimo audros ir kai žvelgiant į pragyven-tus metus matysis nebe tie atskiri, tuokart į širdį ir į protą rėžte įsirežę aštrūs pergyvenimai, o ilga, netgi neatrodanti per daug vingiuo-ta brydė per laikmetį.

Rytų vėjas atnešdavo Im-brado osimą, o vakaris — vos juntamą Avilių ežero alsavimą. Aplink stovėjo berželiai, pūsojo gėrokai pasinešusios į saulę pušaitės. Tarpežerės krūmuotoje pel-kutėje buvo ramu ir gražią dieną galėjai visai neblogai žiūrėti, jei pa nuolatinis

maudulys kojoje, nuo drėg-mės suaižėjęs gipsas, neturė-jimas jokios pastogės virš galvos ir nuolatinis pavojus, kad tave bejėgi gali užma-tyti negera akis, ar net tie, kurie vos ne kas vakarą ties Imbradu šaudė, tik nežinia, ar save drąsindami, ar kitus gąsdindami.

Taip jau būna, kad liki-mas kartais taip patvarko gyvenimą, jog žmogus savo negandai iškrinta iš rikiuo-tės kaip tik tada, kai vienam likti visų baisiausia. Ir rei-kėjo gi, kad tuomet, gegu-žės pabaigoje, bevažiuojant į Kauną sugestų automobi-lis, kad per betaisančio jį Vlodo Sostako kojas perva-žiutų kitas...

Šitai ir atskyrė jį nuo tų, su kuriais dirbta nuo pat smetoninio jungo nuvertimo dienos. Įtempti buvo me-te-liai.

Iš pradžių prilię fašistuo-jantieji nevidonai, vėliau pradėjo kelti galvas, šnibž-dėtis tarpusavyje, slėpė tik-ruosius savo kėslus po sal-džiarūgščio nuolankumo šyp-senomis, o kiti ir atvirokai burnoje prieš Tarybų val-džią, netgi grąšino naujaku-riams, kad ateisiančios atsi-skaitymo dienos. Ir čekis-tams reikėjo ne tiek apra-minti tokius, kurie viešai reiškė savo pagiežą, kiek rasti pagrindinius liaudies priešų širšynus, iš kur ir sklido fašistinė smarvė. O šitai buvo nelengva.

Klausantis monotoniškos ežerų, berželių ir pušelių su-

tartinės, Vladas Sostakas dar ir dar kartą peržvelgė visą savo gyvenimą. Ir tą, kurį pats įsiminė, ir tą, apie kurį motuše pasakojo.

Dvejų metų vaiką nuo ka-ro traukdami 1914 m. iš Kėdainių atsivežė jį į Mask-vą. Netrukus tėvas buvo mobilizuotas, pateko į fron-tą. Motina viena rūpinosi vaikais. Paskui — revoliuci-ja. Tėvas įstojo į liaudies miliciją. Bet netrukus jis su-sirgo. Visa šeima grįžo į Lietuvą, apsigyveno netoli Imbrado, Kavoliškių kaime. Tėvai dirbo Novodvorsko, paskui kitų didžiųjų ūkiuose. Praaugę stalo aukš-tį ir vaikai padėjo pelnytis duoną. Kartais pas vienos žemvaldžius, kartais Latvijo-je. Pirmas džiaugsmas, kurį iki šiol prisimena Vladas Sostakas, buvo pergyventas pirmą piemenavimo rudenį, kai buožlių kiemuose išsi-sklandžiusi šeima po vasaros vargų vėl susirinko, kad ir po svetimu, bet vis dėlto po vienu stogu. O pirma jau są-monėjantį protą ir širdį pra-deginusi nuoskauda buvo pa-tirta tada, kai du žemval-džiai sudarinėjo kažkokią su-tartį ir prireikė liudininko parašo. Vienas pasiūlė pa-kviesti pasirašyti čia pat be-sidarbuojantį Vlodo tėvą, o kitas piktai nusijuokė:

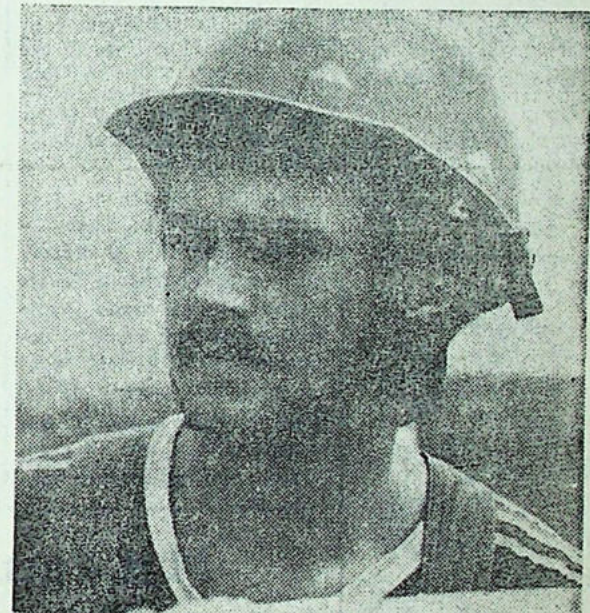
— Ką? Šitas ubagas ant mūsų popierių pasirašinės? Kol aš gyvas, šito nebus!

Vladas tuokart dar buvo neseniai iš trumpikių išau-gęs berniokėlis. Bet ta buo-žės panieka tėvui, tartum aštrus dagys sužeidė širdį. Ir gal kaip tik nuo tada jis pradėjo giliau susimąstyti: kodėl vieniems viskas duota, o kitiems net ir žmogaus vardo, žmoniško aplinkinių elgesio su jais pagailėta?

Bus daugiau

Prisimenant „Atleto“ vasarą

Anykščių tarpkolūkinės statybos organizacijos geru pagalbiniu šiemet buvo Kauno kūno kultūros insti-tuto studentų statybinis bū-rys „Atletas“. Septyniolikos vaikų ir merginų kolekty-vas per visą vasarą darba-vosi naujųjų „Gintaro“ kol-ūkio mechaninių dirbuvų bei technikos kiemo staty-boje. Ypač nuosirdžiai ir są-žiningai, anot būrio meistro Vilniaus inžinerinio statybos instituto ketvirtakursio Egi-dijaus Urbono, pasidarbovo Virginijus Svambaris, Bro-nislavas Dantė, Antanas Me-deikis, Sigitas Siliūnas bei kiti būsimieji fizikultūros specialistai. „Atleto“ būrys mūsų rajone iš viso atliko įvairių statybinių darbų be-maz už 45 tūkstančius rub-lių.

Studentų statybinio būrio „Atletas“ komisaras KKI antrakursis Gintas Mickevičius.

Statybos aikštelėje dažnai svečiuodavosi, studentų retkalais ir rūpestais domė-davosi „Gintaro“ kolūkio vyr. inžinierius-statybininkas Rimantas Kernagis (vidu-ryje). Vytauto Siaučiuo tekstas ir nuotraukos

KARALIAI BE KARŪNŲ

Rugsėjis pradžioje savo šiluma padarė „sarmatą“ vasarai. Tačiau jis negali paslėpti savo rudeniškos užmojų. Jau nugalėjęs kai kurių berželių lapus. Tokie nuauksinti lekia nuo medžių, sukiojasi, pagauti vėjo gūsių, tarytum vasaros spalvingi drugeliai. Lapams krentant, miške vyksta ryškios permainos. Nebesigirdi giesmininkų paukščių balsų. Tik retkarčiais Anykščių šilvelyje sušunka kėkštas, įspėdamas miško gyventojus, kad jame pasirodė koks pašalinis. Žvėrys žvėreliai keičia aprangą: rengiasi tankesnių plaukų kailinėlius, maino jų spalvą. Baltieji kiškiai darosi margais, balsvėja šermuonėlių, žebenėkščių skrandelė.

Sutreska, sudunda miško tankmė. Į girios aikštelę išbėga du šakotragiai galiūnai. Tai girios karaliai briedžiai. Jie suremia savo šakotas karūnas, kraipo galvas, kojomis draiko samanas, kapsto aikštelės žolę... Dvikova — garbės klausimas. Stipresnis, apskresnis laimi, parbloškdamas silpnesnį, kartais žymiai sužalodamas ar net negyvai sužeisdamas.

Atsargesni briedžiai, neidami į dvikovą, patys įsigėdžia numesti savo karūną (ragus). Tuomet jie „kovo-

ja“ su medžiais, kelmais, trina savo karūną tol, kol jos netenka. Vieną karūnos puse pameta vienur, o kitą — gal kiek toliau. Abu šakotragius vienoje vietoje surasti mažai kam pasisekė. O šiaip pavienius ragus ir su daug šakų nemažai surado po mišką vaikstantys žmonės. Kiek žinome, vertingi ragai rasti Dabučių girioje, miškuose apie Troškūnus ir kitur.

Atsiminkime, kad dažniausiai briedžiai savo karūnos atsisako lapkričio-gruodžio mėnesiais. Tačiau pasitaikę matyti vyriškos lyties briedžius, vaikščančius be ragų, jau spalio mėnesį.

Ir taip kasmet girių karaliai keičia savo galvos papuošalą, vis papildydami viena šakele daugiau.

Senos briedžių kaukuolės, iškasamos durpynuose, daugiausia turi stambius mentinius, bet ne šakotas ragus. Kartais tarpuragės plotis siekia daugiau kaip 1,5 metro. Dabartinėje briedžių populiacijoje vyksta evoliucija. Sakoti ragai yra geresnis ginklas, negu mentiniai.

Kai kurie stebėjimo duomenys rodo, kad briedžių ragai, tarytum metai iš metų menkėja. Esą, tai mineralinių ir kai kurių kitų maisto medžiagų trūkumas briedžių racione.

Briedžių karūnomis daugelis miestiečių nori papuošti savo butą. Jie teiraujami, kuriose miško vietose šakotragiai numeta tasias puošmenas? Tiksliai atsakyti neįmanoma, nes kartais ragai užtikami ten, kur, atrodo, retai briedžiai teužsuka. Suprantama, kad vis tik prasmingiau ieškoti ten, kur daž-

niau jie buvoja, kur pastebimi nutrinti medžių kamienai, aplaužytos šakos. Kartą miške rinkome kelmučius. Tai buvo rudens metas. Mūsų vienas grybautojų sušuko: „Atėikite čia, žiūrėkite, ką radaul...“. Atskubėjome. Prie senoko kelmo, aplipusio kelmučiais, gulėjo stambaus briedžio daugiašakis ragas.

Primename, kad briedžių ragus superka medžiotojų ir žvejų draugijos rajono skyrių valdybos. Ir dar būtina įsiminti, kad gražiausias briedžio ragas yra bronzinis, tai yra natūralus. Jokiu būdu neleistina juos tankoką kadagyną. Prasibroviau ten, tikėdamasis rasti geresnį grybą. Omai netoliese trasktelėjo šaka. „Dar vienas grybautojas“, — pagalvojau ir apsidairiau. Bet net krūptelėjęs iš nustebimo, už kokių 6–8 metrų pamačiau j mane bespokšantį briedį. Aš irgi nejudu, žiūriu į jį. Prisiminiau kažkada skaitęs, kad pasitaiko agresyvių briedžių.

P. Sleikus
Biologijos mokslų
kandidatas

Kartu su briedžiu

Esu prisiekęs grybautojas. Todėl, kai tik prasideda grybai, daug savo laisvalaikio praleidžiu miške. Tą rugpjūčio dieną nutariau nuvažiuoti pagrybauti į mišką už Puntuko akmens. Pavažiavęs už Puntuko akmens kokių 3 kilometrus, patraukiau į mišką. Begrybaudamas užėjau gan tankoką kadagyną. Prasibroviau ten, tikėdamasis rasti geresnį grybą. Omai netoliese trasktelėjo šaka. „Dar vienas grybautojas“, — pagalvojau ir apsidairiau. Bet net krūptelėjęs iš nustebimo, už kokių 6–8 metrų pamačiau j mane bespokšantį briedį. Aš irgi nejudu, žiūriu į jį. Prisiminiau kažkada skaitęs, kad pasitaiko agresyvių briedžių.

Stovėjau ir laukiau, ką gi briedis darys toliau. Kurį laiką pastovėjęs, briedis apsisuko ir iš lėto patraukė iš kadagyno. Pagalvojęs, kad briedis nuėjo tolyn, aš irgi patraukiau į miško gilumą. Bet vos tik išėjau iš kadagyno, pamačiau bestovintį briedį, atrodo, kad jis laukia manęs. Nutariau į jį nekreipti dėmesio ir grybauti toliau. Bet j kurį pusę aš beėjau, briedis tai eidamas priekyje, tai paskui mane, tai iš šono, vis lydėjo mane. Kai sustodavau nusipjauti grybą, jis irgi sustodavo

ir laukdavo. Taip kartu mes grybavome gerą pusvalandį. Man parūpo briedį pavaišinti. Turėjau įsidėjęs užkūsti, tad atpjoviau gabalą duonos ir numėčiau ją briedžio link. Jis, pastovėjęs kurį laiką ties duonos gabalu, apsisuko ir nužingsniavo į kadagyną, iš kurio mane atlydėjo. Po to briedžio daugiau jau nebemačiau. Gal jam mano vaisės nepatiko, o gal nusibodo paskui mane „vaikščioti“.

Tekdavo grybaujant ir stirną, ir kiškį pabaidyti, ir briedį iš tolo matyti, bet kad briedis palaikytų kompaniją grybaujant, taip dar nebuvo nutikę...

K. Alvydaitis

Vandens takų remontininkui STASIUI JUNOKUI mirus, reiškiamas nuoširdžia užuojauta velionio žmonai, sūnui ir artimiesiems. Melioracijos eksploatavimo valdybos Svėdasų ruožo dirbantieji

Mirus STASIUI JUNOKUI, reiškiamas nuoširdžia užuojauta velionio žmonai, sūnui ir artimiesiems. Melioracijos eksploatavimo valdybos Svėdasų ruožo dirbantieji

STASEI STROLIENEI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, nuoširdžia užuojauta reiškia „Puntuko“ kolūčio Slavėnų brigados bendradarbiai ir brigadininkai.

ONUTEI VERBLIAUSKIENEI Liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, nuoširdžia užuojauta reiškia Anykščių centrinės ligoninės infekcinio skyriaus darbuotojai.

BRONIUI LUSCIAUSKUI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, nuoširdžia užuojauta reiškia Vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ administracija, pirminė partinė, profsąjunginė organizacijos ir bendradarbiai.

teįant prie Anykščių — Ukmergės plento lygumos ima kuprotis, jau atsiranda kalvelių ir klonių, raiškesnis darosi ir Susienos slėnis. Pagaliau upokšnis ima tekėti įprasta savo vaga, ją apspinta alksniai, suskliautę šakas apgobia žaliu vainiku. Ir retai kur beprasiskiria, tarsi norėdami užmaskuoti vis tokią ramią, net ir vingiuotą nelabai linkusią Susieną. Tačiau už plento šita lėtūnė jau bando raizgytis drėgname slėny, bando sušnekti, plaudama apyniais apvyniotų alksnių šaknis. Pro tamsų, neperregimą, ūksmės užtamsintą vandenį vis dėlto kai kur prasišviečia dugno smėlis. Drėgname slėny tai šen, tai ten alma šaltiniai, savo vėsu vandenį atiduodantys, haigiančiam savo kelią upokšniui. Savo žiotyse, gelme suvilgusiose, Susiena semia žolynus, ir vis tokia rami, susitaikiusi su savo dalia, atiduoda iš lygumų susemtą tėkmę veržliai skubančiai tolyn Sventajai.

Iš kairės priartėjęs pušynas ošia, gaudžia ištekinėmis pušimis, žiūrinčiomis ir i Sventąją, ir i kuklią, tik pavasariais suskambančią, suvinguriuojančią Susieną. Tada sužiūra į ją ir nuostabūs, šilo pašlaitėje vėjo linguojami šilagėlių žiedai.

V. Račkaitis

Redaktorius ST. VINCIONAS

Gyventojų dėmesiai

Anykščių RVKS paruošų kontora visuose supirkimo punktuose ir visose kaimo parduotuvėse superka iš gyventojų bulves ir moka už 100 kg 20 rublių. Šiais metais, superkant iš gyventojų bulves, yra pakeisti kai kurie standarto reikalavimai, t. y. bulvių dydis gali būti ne mažesnis, kaip 25 mm gumbo skersmens. Pileičiai paskubėkite parduoti bulves varotojų kooperacijai. Visi paruošų supirkimo punktai superka svogūnus ir moka už 1 kg 0,60 rub., česnakus ir moka už 1 kg 2 rub. Paruošų kontora

Mirus MATUI AUGUSTINUI, reiškiamas nuoširdžia užuojauta velionio žmonai ir artimiesiems. Anykščių namų valdybos darbuotojai

VERONIKAI REPECKIENEI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam vyrui, nuoširdžia užuojauta reiškia „Puntuko“ kolūčio valdyba.

GENEI STEIKONIENEI Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam mamytei. Bendradarbiai

Muziejus laukia eksponatų.

Šių metų lapkričio bus baigta Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejaus rekonstrukcija. Vieną išplėstą muziejau salę numatoma skirti medžioklės tematikai, ten bus eksponuojami medžioklės trofėjai. Tačiau šiuo metu turimuose muziejaus fonduose esančių eksponatų nepakanka pilnam medžioklės tematikai skirtos salės apipavidalinimui.

Prie šios salės ekspozicijos papildymo galėtų prisidėti Medžiotojų ir žvejų draugijos Anykščių skyriaus, medžiotojai ar kiti rajono gyventojai, galintys perleisti medžioklės trofėjus muziejau naudojimui. Medžioklės trofėjų savininkai gali muziejui ir tik laikinai paskolinti eksponatus. Šiuo atveju bus sudaromos sutartys, kad muziejus trofėją saugos ir, pasibaigus sudarytos sutarties laikui, vėl grąžins savininkui. Laikinos ekspozicijos laikotarpiu prie medžioklės trofėjo ekspozito bus nurodyta savininko pavardė.

Asmenis, turinčius medžioklės trofėjus ir galinčius juos perleisti ar paskolinti pagal sutartį muziejui, prašome pranešti į Anykščių rajono gamtos apsaugos inspekciją apie trofėjų pobūdį, kiekį, nurodyti savo gyvenamąją vietą.

J. Ramoška
Anykščių rajono valstybinis gamtos apsaugos inspektorius

LIUDAI JUNOKIENEI ir ALVYDUI JUNOKUI Tegu mūsų nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mylimam vyrui ir tėveliui mirus. B. ir B. Giedraičiai, E. ir V. Ambrazevičiai

Nuoširdžiai užjaučiame bendradarbę VERONIKĄ PIPIRAITĘ dėl sesers mirties. Kavarsko I-osios raj. ligoninės darbuotojų kolektyvas

A. Breskaus pieš.

Rinko Panevėžio spaustuovės. Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuovė, J. Janonių 31. Spausdinama rotacine mašina. Inde kras 87262. Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.235 Užsak. Nr. 1520